www.zuidelijkwesterkwartier.nl

ADVIES

Aan:	**Gedeputeerde Staten Provincie Groningen en Dagelijks Bestuur Waterschap Noorderzijlvest**
Van:	**Gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier**
Datum:	**20 juli 2017**
Onderwerp:	**Advies Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier**

Inleiding/samenvatting

In deze notitie wordt het advies weergegeven waar de opdrachtgevers, Provincie Groningen (GS) en het Waterschap Noorderzijlvest (DB) in de Projectnota om hebben gevraagd. Per gebied zal kort worden omschreven welke keuzes er door de Gebiedscommissie zijn gemaakt en ook welke aanbevelingen en of vervolgstappen er worden geadviseerd.
De gedetailleerde gebiedsuitwerkingen zijn opgenomen in vier inrichtingsplannen en één deel met algemene hoofdstukken.

In de Projectnota (2015) staat aangeven dat het tijdspad voor het opstellen van de concept ontwerp inrichtingsplannen in de 1e fase (gemeente Leek en Marum) binnen twee jaar dient plaats te vinden en de 2e fase (gemeente Grootegast) in drie jaar.
Nu iets meer dan twee jaar na de start zijn de adviezen voor de concept ontwerp inrichtingsplannen voor de 1^{e} en 2^{e} fase gereed.

De concept ontwerp inrichtingsplannen zijn klaar. De concept status komt te vervallen nadat de Gebiedscommissie op 4 juli 2017 dit advies overneemt en vaststelt. De ontwerp status komt te vervallen nadat de opdrachtgevers, Provincie Groningen (GS) en het Waterschap Noorderzijlvest (DB) de inrichtingsplannen heeft vastgesteld. In dit advies wordt verder gesproken over de inrichtingsplannen.

Het inrichtingsplan voor Polder de Dijken – Bakkerom en voor De Drie Polders is een detail inrichtingsplan waarbij de volgende fase het opstellen van een bestek kan zijn. Het inrichtingsplan voor het Dwarsdiep heeft het detailniveau voor besteksvoorbereiding nog niet, omdat de uitwerking van het hybride model tussen natuur en landbouw nog niet bekend is. In een nog op te stellen planuitwerking zal het hybride model verder uitgewerkt moeten worden op basis van nog te maken keuzes tussen landbouw en natuur en het hiervoor benodigde uitvoeringsinstrumentarium. De planuitwerking is een officiële procedure waarbij de planuitwerking ter inzage wordt gelegd en zienswijzen kunnen worden ingediend.

Het inrichtingsplan voor de overige 8 natuur gebieden heeft een meer globaal karakter. Deze zal nog nader moeten worden uitgewerkt in een detail inrichtingsplan.

Het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor de gemeenten Leek en Marum en het Milieueffectrapport (MER) voor de gemeenten Leek, Marum en Grootegast worden afgestemd op de inhoud van de inrichtingsplannen.

Het vervolg

Voor alle gebieden geldt dat de voortgang en planning afhankelijk zijn van een aantal factoren, de belangrijkste factoren zijn: het duurzaam beschikbaar komen van de benodigde gronden voor de NNN en waterberging, de nog te maken keuze voor het hybridemodel in het gebied van het Dwarsdiep en het doorlopen van de diverse procedures en vergunningen (PIP, MER, peilbesluiten, ontgrondingsvergunning etc.)

Na aanbieding van de 4 ontwerp-inrichtingsplannen en het advies van de Gebiedscommissie hierover aan de opdrachtgevers is de planning dat de 4 ontwerp inrichtingsplannen in het 4^{e} kwartaal van 2017 door de opdrachtgevers, Provincie Groningen (GS) en het Waterschap Noorderzijlvest (DB) worden vastgesteld.

Na de vaststelling van de inrichtingsplannen zijn nog diverse vervolgstappen nodig voordat de concrete uitvoering kan plaats vinden. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan:

- Het uitwerken van de inrichtingsplannen voor Polder de Dijken – Bakkerom en De Drie Polders in bestekken.
- Het uitwerken van het hybride model in het Dwarsdiep en het hiervoor benodigde instrumentarium.
- Het uitvoeren van het grond beleid om gronden duurzaam beschikbaar te krijgen voor NNN en waterberging.
- Verdere verkenning naar de realiseringsmogelijkheden voor de toeristische infrastructuur
- Goede communicatie en interactie met de streek in alle gebieden.

Hoe zijn de inrichtingsplannen tot stand gekomen.

De gebiedsopgaves zijn in samenspraak met de streek in zogenaamde schetsbijeenkomsten en terugkoppelingen uitgewerkt in schetsboeken. De uitkomsten van deze schetsbijeenkomsten (de schetsboeken) zijn input geweest voor nader onderzoek en uitwerking in de twee werkgroepen. De werkgroepen hebben per gebied alternatieven en varianten uitgewerkt en hierbij aangegeven welke voorkeur zij per gebied adviseren.

De projectgroep heeft de adviezen van de twee werkgroepen besproken en doorgeleid naar de Gebiedscommissie. De Gebiedscommissie heeft op 18 april 2017 besloten welk advies voor het betreffende gebied zij als haar voorkeur wil benoemen aan haar opdrachtgevers (GS en DB)

De Gebiedscommissie levert de volgende adviezen op:

- Advies gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier (deze notitie)
- Advies communicatie

De Gebiedscommissie levert de volgende notities op:

- Voortgang grond

Naast deze adviezen en voortgangsnotitie levert zij de volgende inrichtingsplannen en als achtergrond document een algemeen deel op:

- Inrichtingsplan Polder de Dijken-Bakkerom*
- Inrichtingsplan De Drie Polders*
- Inrichtingsplan Dwarsdiep**
- Inrichtingsplan 8 natuurgebieden in het Zuidelijk Westerkwartier***
- Natuurnetwerk Zuidelijk Westerkwartier Algemeen deel, beleidsopgaven, gebiedsbeschrijvingen en potenties (achtergrond document)

* Detail concept ontwerp inrichtingsplan
** Detail concept ontwerp inrichtingsplan (die uitwerking behoeft)
*** Globaal concept ontwerp inrichtingsplan

Hieronder vindt u de opgave met het gevraagde advies en de uitwerkingen per gebied.

(bron Projectnota)

De opgave

In de Projectnota wordt de gebiedscommissie gevraagd om GS en het DB van het waterschap van advies te dienen over de volgende inrichtingsopgaven (inclusief toe te passen instrumentarium en beoogde financiering):

- realisatie natuurnetwerk (NNN);
- inrichting waterhuishouding t.b.v. waterveiligheid (Droge Voeten 2050), verbetering waterkwaliteit (KRW), waterconservering (Deltaprogramma Zoet Water), voldoen aan de NBW normen, opheffen knelpunten voor natuur en landbouw;
- verbetering van de landbouwstructuur;
- behoud en herstel landschappelijk kernkwaliteiten;
- Versterken beleefbaarheid en gebruiksmogelijkheden van het ZWK en haar natuurnetwerk in samenhang met de omliggende natuurgebieden voor bewoners en recreanten.

Gevraagde adviezen:

Natuur

- Geef aan welke maatregelen nodig zijn voor het behalen van de natuurdoelen uit het natuurbeheerplan.
- Geef aan waar mogelijkheden zijn voor agrarisch (mede)gebruik.
- Geef aan op welke wijze een goede waterkwaliteit kan worden gewaarborgd, in het algemeen en in het bijzonder, in gebieden met een waterbergingsfunctie.
- Geef voor bovenstaande punten aan de begrenzing op perceelniveau, natuur-doeltypen, opheffen barrières, inrichting, verwerving, particulier natuurbeheer of particuliere diensten, kosten, financiering, alsmede toe te passen instrumentarium.

Water

- Geef aan op welke wijze de aanleg van de waterveiligheidsgebieden Dwarsdiep (2,7 miljoen m^3), De Dijken (Bakkerom) (1,2 miljoen m^3) en Driepolders (1,3 miljoen m^3) mogelijk is. In deze gebieden wordt vaker dan gemiddeld één keer in de 100 jaar water geborgen om de Electraboezem te ontlasten.
- Geef aan op welke wijze de waterkwaliteit en de morfologie van het Dwarsdiep in het kader van de KRW kan worden verbeterd.
- Geef aan op welke wijze maatregelen in het kader van KRW en Droge Voeten 2050, bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers en kadeverhoging, kunnen worden ingepast in de overige planvorming.
- Geef aan op welke wijze knelpunten op het gebied van wateraanvoer, droogte en wateroverlast kunnen worden opgelost, en op welke wijze voldaan kan worden aan de NBW-normen. Betrek hierbij het watergebiedsplan Twijzel e.o./Noordelijke Friese Wouden en Westerkwartier. Betrek hierbij ook de geohydrologische systeemanalyses voor de TOP-gebieden.
- Geef voor bovenstaande punten aan de begrenzing op perceelniveau, opheffen barrières, inrichting, verwerving, kosten, financiering, alsmede toe te passen instrumentarium.

Landbouw

- Geef aan op welke wijze de binnen het natuurnetwerk liggende bedrijven een toekomstperspectief geboden kan worden. Werk zo nodig hiervoor verschillende varianten uit. Geef aan hoe voor de bestaande toekomstgerichte landbouwbedrijven rond het natuurnetwerk de huidige productieomstandigheden kunnen worden gehandhaafd en waar wenselijk en mogelijk verbetering behoeven.
- Geef aan op welke wijze landbouwbedrijven maatregelen ten behoeve van een goede waterkwaliteit en natuurbeheer op kunnen nemen in hun bedrijfsvoering.
- Geef voor bovenstaande punten aan de mogelijkheden voor particulier natuurbeheer of particuliere diensten, kosten, financiering, alsmede toe te passen instrumentarium.

Landschap

- Geef aan hoe de bestaande landschappelijke kernkwaliteiten behouden en hersteld kunnen worden.
- Geef aan op welke wijze, door zo goed mogelijke vormgeving van de nieuwe functies, kernkwaliteiten kunnen worden versterkt.
- Geef aan hoe dit kan worden gerealiseerd (inrichting, beheer en financiering).

Toerisme, recreatie en leefbaarheid

- Geef aan welke recreatieve voorzieningen binnen de toegekende functies (landbouw, waterberging en NNN) mogelijk zijn en hoe deze kunnen worden gerealiseerd (verwerving waar nodig, inrichting, eigendom, beheer en onderhoud alsmede financiering).
- Geef aan op welke wijze de beleefbaarheid en gebruiksmogelijkheden van het ZWK en haar natuurnetwerk in samenhang met de aansluitende natuurgebieden, vanuit verschillende behoeften van gebruikers, kan worden versterkt voor bewoners en recreanten.

Samenhang met overige inrichtingsopgaven

- Geef aan welke maatregelen nodig zijn voor inpassing overige ontwikkelingen. Indien van toepassing inclusief indicatie van kosten, financiering en toe te passen instrumentarium.

Toe te passen instrumentarium voor realisatie

- Geef aan welk instrumentarium en welke uitvoeringsvorm(en) het beste kunnen worden ingezet voor de realisering van de inrichtingsopgaven. Dit advies vindt plaats in de vorm van een concept-ontwerp inrichtingsplan ex art 17 WILG.

Projectresultaat

Opdracht

De resultaten van de uitvoering van de hiervoor genoemde opdrachten moeten overzichtelijk en samenhangend worden gepresenteerd in een advies aan GS en DB (inclusief toe te passen instrumentarium). Verwerk dit advies in de vorm van een concept ontwerp-inrichtingsplan Zuidelijk Westerkwartier (art 17 WILG).

Het advies c.q. het concept ontwerp-inrichtingsplan mag worden opgedeeld in meerdere deelgebieden, de zogenaamde wagons. Daarbij moet wel de eventuele samenhang met andere deelgebieden getoond worden. Bij prioritering van deelgebieden dient rekening gehouden te worden met de tijdslimieten die gelden voor de diverse opgaven. Omdat de inrichting van de waterbergingsgebieden die in de gemeenten Leek en Marum liggen prioriteit heeft, omvat fase 1 de opgaven in deze beide gemeenten. In fase 2 komt de inrichting van het natuurnetwerk in de gemeente Grootegast aan de orde.

De uitwerkingen algemeen en per gebied (het gebied)

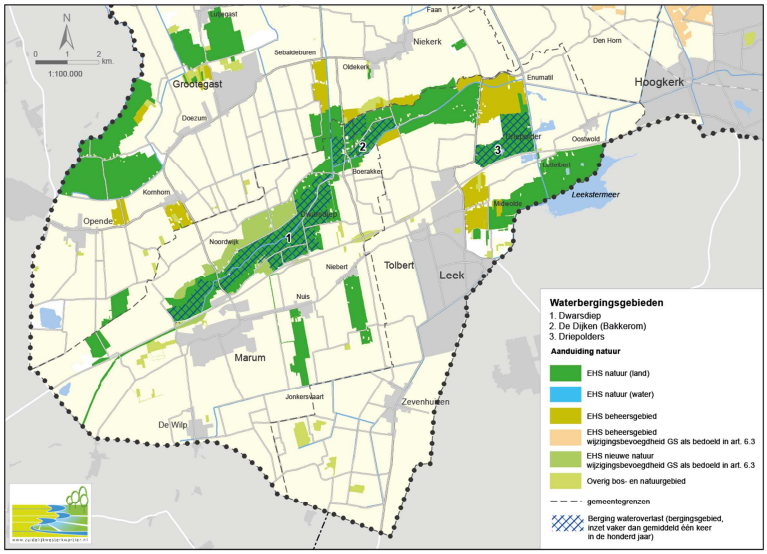

Het Natuur Netwerk Nederland (NNN) in het ZWK

Het resultaat (het advies)

- Om tijdens de planvormingsfase de benodigde hydrologische en ecologische informatie beschikbaar te hebben, het uitvoeren van diverse onderzoeken en voor het opstellen/schrijven van de inrichtingsplannen is een ingenieursdienst aanbesteed. Deze opdracht(en) heeft Antea uit Heerenveen uitgevoerd.
- Door het organiseren van schetsbijeenkomsten, terugkoppelingen, inloopbijeenkomsten per gebied is de streek betrokken bij het opstellen van de inrichtingsplannen. (Zie ook notitie communicatie)
- De hoofddoelen **natuur en water** zijn conform de gevraagde adviezen omschreven in drie detailinrichtingsplannen. Dit betreft, De Drie Polders, Polder de Dijken-Bakkerom en het Dwarsdiep. Voor de acht overige natuurgebieden zijn deze gevraagde adviezen omschreven in een globaal inrichtingsplan. In alle inrichtingsplannen worden de natuur en waterdoelen ingevuld.
- In alle inrichtingsplannen is rekening gehouden met het landschap en is invulling gegeven aan de gevraagde adviezen vanuit **landschap**.
- Ten aanzien van **toerisme, recreatie en leefbaarheid** is per gebied geïnventariseerd welke wensen er vanuit de gebieden zijn gekomen. Deze wensen zijn per gebied aangegeven en moeten nog nader worden beschouwd. (draagvlak en externe financiering)
- De gevraagde adviezen vanuit de landbouw kunnen nog niet concreet ingevuld worden bij de voorliggende inrichtingsplannen. Per gebied wordt wel aangeven waar aan agrarisch mede

gebruik wordt gedacht. (grond wordt natuur waarbij het beheer ook door agrariërs kan worden uitgevoerd). Voor het duurzaam beschikbaar krijgen van de benodigde gronden is een Grond Strategie Plan (GSP) opgesteld. Hierin wordt o.a. omschreven hoe de landbouw kan worden bediend t.a.v. ruilingen, landbouwstructuurverbetering en particulier natuurbeheer. Vertrekpunt is hierbij dat op vrijwillige basis de benodigde gronden duurzaam beschikbaar gaan komen en dat er ruimte moet zijn voor maatwerk. Waar nodig of wenselijk zullen de provincie en het waterschap de Gebiedscommissie om advies vragen. De eindverantwoordelijkheid in dezen blijft bij de provincie en het waterschap liggen..

- Invulling van de gevraagde landbouwdoelen zijn in de planvormingsfase minder concreet meegenomen, bij de uitvoering van het GSP zal deze concretisering vorm kunnen krijgen in wisselwerking met de andere opgaven. Voor het halen van de planning zijn enkele risico's voorzien. Dit betreft o.a. het tijdig duurzaam beschikbaar komen van de benodigde gronden voor de NNN en waterberging en het tijdig afronden van de benodigde procedures en vergunningen.
- Het gevraagde advies vindt niet plaats in de vorm van een concept-inrichtingsplan ex art 17 WILG omdat nog niet alle inrichtingsplannen voldoende gedetailleerd zijn uitgewerkt. Dit aspect zal in een later stadium bij de verschillende detailuitwerkingen betrokken worden.

Het resultaat (het advies) per gebied

Natuurgebieden met waterberging

Polder de Dijken-Bakkerom

Keuze Gebiedscommissie

De Gebiedscommissie kiest voor een inrichting van het plangebied waarbij Bakkerom Zuid een open verbinding met de boezem gaat krijgen. Hierbij wordt Bakkerom Zuid onderdeel van de reguliere boezem (verruiming van de boezem) en kan niet meer gebruikt worden voor waterberging. Het gebied Bakkerom-Zuid loopt dan vanzelf, net als de gronden aan de overkant van de Matsloot, onder bij hoog water. Dit geeft een goede invulling aan het beleidsdoel KRW (Kader Richtlijn Water). Bij lagere waterstanden bestaat het gebied uit graslanden en een moerasslenk.

In de noordoosthoek wordt extra waterberging gecreëerd, naast de voorziene waterberging in de Otter- en Bevervallei. Dit ter compensatie van het wegvallen van het bergingsgebied in Bakkerom Zuid. De extra berging in de noordoosthoek wordt daarbij landschappelijk ingepast. De grens van de waterberging volgt daarbij de lijn van de inversie rug.

De inrichting van de Otter- en Bevervallei zijn net als de Bakkerom Zuid en de noordoosthoek ook erop gericht de gestelde natuurdoelen te gaan halen.

Streefbeeld Natuur en Waterberging
Polder de Dijken-Bakkerom wordt ingericht voor de natuurontwikkeling en waterberging.

Natuur
Het streefbeeld voor de natuurontwikkeling is het opheffen van de verdroging (TOP-gebied) en de ontwikkeling van natte natuurwaarden, zoals moeras, natte schraallanden en vochtige hooilanden.

Waterberging
Polder de Dijken - Bakkerom krijgt met de herinrichting een bergingscapaciteit van 1,1 miljoen m^3 water. Dit is in overeenstemming met de doelstelling voor de te realiseren waterberging. De verwachte inzet van de waterberging is 1 x per 25 jaar.

Aanbevelingen
- Uitwerken kavelruil en begrenzingen rondom particuliere erven.
- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Opstellen monitoringsplan en plaatsen peilbuizen.
- Uitvoeren sonderingen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Onderzoeken of er draagvlak en financiering is voor het saneren van een erf van een voormalige boerderij, die vervuild is.
- Onderzoek de behoefte, draagvlak en financiering voor recreatieve voorzieningen.
- Uitwerken inrichtingsmaatregelen in bestek.
- Opstellen en doorlopen van procedures en vergunningen.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017- 2018	Procedures, vergunningen en actief grondbeleid
2017 -2018	Onderzoeken en opstellen bestek
2019	Start uitvoering
2020	Uitvoering gereed

De Drie Polders

Keuze Gebiedscommissie

De Gebiedscommissie kiest ervoor het plangebied op te delen in twee peilvakken, met als doel de waterpeilen beter af te kunnen stemmen op de natuurdoelen. De aan- en afvoerroute voor de inzet van het waterbergingsgebied wordt langs de zuid grens van het plangebied gelegd. Op deze wijze blijft de oorspronkelijke kavelstructuur gehandhaafd. Hiermee sluit deze ligging van deze waterloop aan bij een historische waterloop “de Gave” en wordt een stukje geschiedenis van het landschap teruggebracht.

Voor de strook langs het Lettelberterdiep kiest de Gebiedscommissie voor de variant met bloemrijke graslanden.

De robuuste ecologische verbindingszone richting de Pasop wordt uitgewerkt aan de zuidkant van de huidige “Nieuwe Tocht”. Deze strook krijgt een breedte van 50-100 meter en bestaat deels uit een plas-dras oever.

Streefbeeld Natuur en Waterberging

De Drie Polders wordt ingericht voor natuurontwikkeling en waterberging.

Natuur

Het streefbeeld voor natuur betreft een afwisseling van gevarieerde natte tot vochtige gras- en schraallanden met een uitgebreid netwerk van sloten met brede oeverzones. Het gebied herbergt een grote diversiteit aan diersoorten (o.a. vogels, zoogdieren, vissen, dagvlinders en libellen) en vervult een belangrijke functie voor de migratie van diersoorten van natte graslanden en moerasgebieden.

Waterberging

De Drie Polders krijgt een bergingscapaciteit van 1,2 miljoen m^3 water.

Dit is in overeenstemming met de doelstelling voor de te realiseren waterberging.

De verwachte inzet van de waterberging is 1 x per 25 jaar.

Een gewenste fietstunnel onder de A7 en een uitkijktoren worden nog nader beschouwd (d.w.z. aanwezigheid draagvlak en externe financiering)

Aanbevelingen

- Uitwerken begrenzingen rondom particuliere erven.
- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken en sonderingen.
- Opstellen monitoringsplan en plaatsen peilbuizen.
- Onderzoek de behoefte, draagvlak en financiering voor recreatieve voorzieningen.
- Uitwerken inrichtingsmaatregelen in bestek.
- Opstellen en doorlopen van procedures en vergunningen.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.
- Vanuit het Waterschap Noorderzijlvest is een plan voor optimalisering van de Lettelberterbergboezem opgesteld. De aanbeveling is dit plan mee te nemen bij de uitwerking en uitvoering van de aangrenzende De Drie Polders. Het communicatie traject naar de streek op te pakken.
- Vanuit het Waterschap Noorderzijlvest zijn inrichtingsmaatregelen omschreven in het aangrenzende landbouwgebied. Het betreffen maatregel in het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Deze maatregelen verbeteren de water aan en -afvoer waardoor waterpeilen beter zijn te handhaven. De aanbeveling is dit plan mee te nemen bij de uitwerking en uitvoering van de aangrenzende De Drie Polders. Het communicatie traject naar de streek op te pakken.

Planning

2017- 2018	Procedures , vergunningen en actief grondbeleid
2017 -2018	Onderzoeken en opstellen bestek
2019	Start uitvoering
2020	Uitvoering gereed

Dwarsdiep

Keuze Gebiedscommissie

De Gebiedscommissie kiest ervoor om nader te onderzoeken in welke hybride vorm tussen de basisschets (100% natuur en waterdoelen) en alternatief 1 (handhaving landbouw in sommige delen) de gebiedsopgaven gerealiseerd kunnen worden.

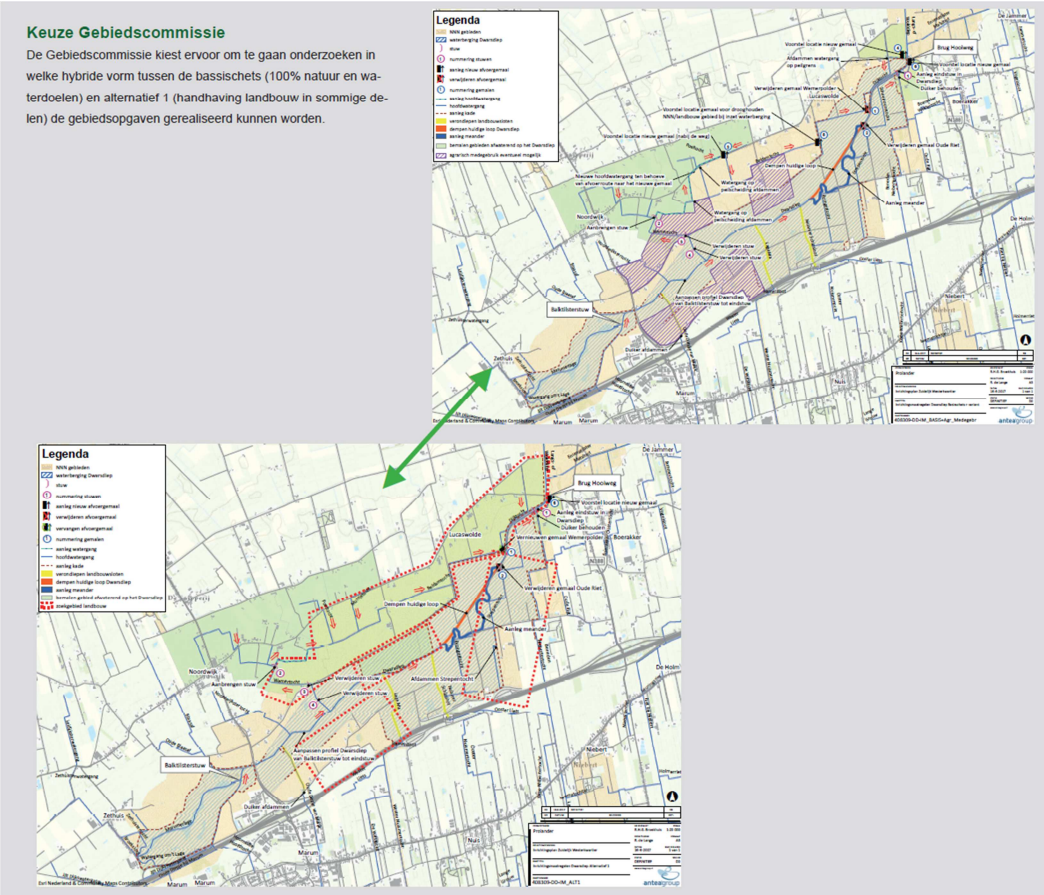

Streefbeeld Natuur en Waterberging

Het Dwarsdiep wordt ingericht t.b.v. natuurontwikkeling en waterberging.

Natuur

Het streefbeeld voor de natuur is het zo veel mogelijk benutten van de hoge kwel potenties van het gebied zodat er ontwikkeling plaats kan vinden van natte natuurwaarden, zoals moeras, natte schraallanden, vochtige hooilanden en dotterbloemhooilanden.

Waterberging en KRW

In het Dwarsdiep is het de doelstelling om 2,7 miljoen m^3 water te bergen (vasthouden)
De verwachte inzet van de waterberging is 1 x per 10 jaar.

KRW (Kader Richtlijn Water)

Door een robuust watersysteem met een natuurlijke beek te maken wordt de ecologische kwaliteit van het water verbeterd en zal het systeem gaan voldoen aan de KRW opgave.
De opgave Deltaplan Zoetwater zal door invulling van een robuust watersysteem positief worden beïnvloed.

Er zijn wensen voor paden. Deze wensen worden nader beschouwd (dwz. aanwezigheid draagvlak en externe financiering)

Aanbevelingen

- Onderzoeken hoe de aangegeven natuur en waterdoelen in een hybride model kunnen worden gerealiseerd en welk uitvoeringsinstrumentarium hiervoor benodigd is.
- Uitwerken begrenzingen rondom particuliere erven.
- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken en sonderingen.
- Opstellen monitoringsplan en plaatsen peilbuizen.
- Onderzoek de behoefte, draagvlak en financiering voor recreatieve voorzieningen.
- Uitwerken inrichtingsmaatregelen in bestek.
- Opstellen en doorlopen van procedures en vergunningen.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning (afhankelijk van uitwerking hybride model)

2017 - 2018	Procedures en vergunningen
2017 - 2018	Actief grondbeleid zodat inzicht komt welke gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Onderzoeken en opstellen bestek
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
	Uitvoering gereed

Overige natuurgebieden

Leekstermeer-Midwolde

Keuze van de Gebiedscommissie
De Gebiedscommissie kiest voor het inrichten van het gebied waarbij de natuurwaarden optimaal worden ontwikkeld en het huidige karakter van het gebied wordt versterkt. Ze vraagt daarbij aandacht voor de overgangen van een besloten singelgebied naar het open gebied met graslanden en de boezemlanden met broekbos bij het Leekstermeer en voor de verkavelingsstructuur.

Streefbeeld Natuur
De inrichting van het gebied richt zich op de ontwikkeling van soortenrijke graslanden en oeverzones in de polder en het optimaliseren van het boezemland langs het Leekster Hoofddiep.

Een gewenste fietstunnel onder de A7, een brug over het Leekster Hoofddiep en uitbreiding van fiets- en wandelroutes en een kanoverbinding worden bij de planuitwerking nader beschouwd (d.w.z. aanwezigheid draagvlak en externe financiering)

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Opstellen en doorlopen van procedures en vergunningen PIP en MER, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (PIP en MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

Matsloot-Pasop

Keuze Gebiedscommissie

In het gebied aan de noordzijde van de Matsloot kiest de Gebiedscommissie ervoor om het grootste gedeelte van het gebied voor de boezem te leggen en oeverzones te verbreden. Ze vraagt daarbij aandacht voor de woningen aan de westzijde van het gebied. Aan de zuidzijde van de Matsloot kiest ze voor de inrichting zoals deze op de schets is aangegeven, met het ontgraven van een deel van de bovengrond en het verleggen van een deel van de kade waardoor er een moeraszone/boezemland met natuurvriendelijke oevers langs de Matsloot komt.

Streefbeeld Natuur

Aan de noordzijde van de Matsloot richt de ontwikkeling zich op de weidevogels. In het gebied van de Pasop richt de inrichting zich op het tegengaan van de verdroging. Daardoor kunnen de graslanden zich beter ontwikkelen en het is gunstig voor de ontwikkeling van de petgaten. Door de aanleg van nieuwe petgaten worden nieuwe verlandingsreeksen op gang gebracht. Het afgraven van bovengrond draagt ook bij aan een betere uitgangspositie voor soortenrijke graslanden. Langs de Matsloot wordt het boezemland met natuurvriendelijk oevers uitgebreid. Dat is gunstig voor de waterkwaliteit (KRW) in de Matsloot.

Er ligt een wens voor een fietspad. Deze wens wordt bij de verdere planuitwerking nader beschouwd (d.w.z. aanwezigheid draagvlak en externe financiering)

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Onderzoek de waterpeilbeheersing bij woningen in de Pasop en boven de Matsloot.
- Opstellen en doorlopen van procedures en vergunningen PIP en MER, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (PIP en MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

Coendersborg en Steenhuis

Keuze van de Gebiedscommissie
De Gebiedscommissie kiest voor beide gebieden voor landschapsherstel. Het plan draagt bij aan de vergroting van de natuurwaarden en aan de beleving van het historische karakter van zowel de Coendersborg als het Steenhuis.

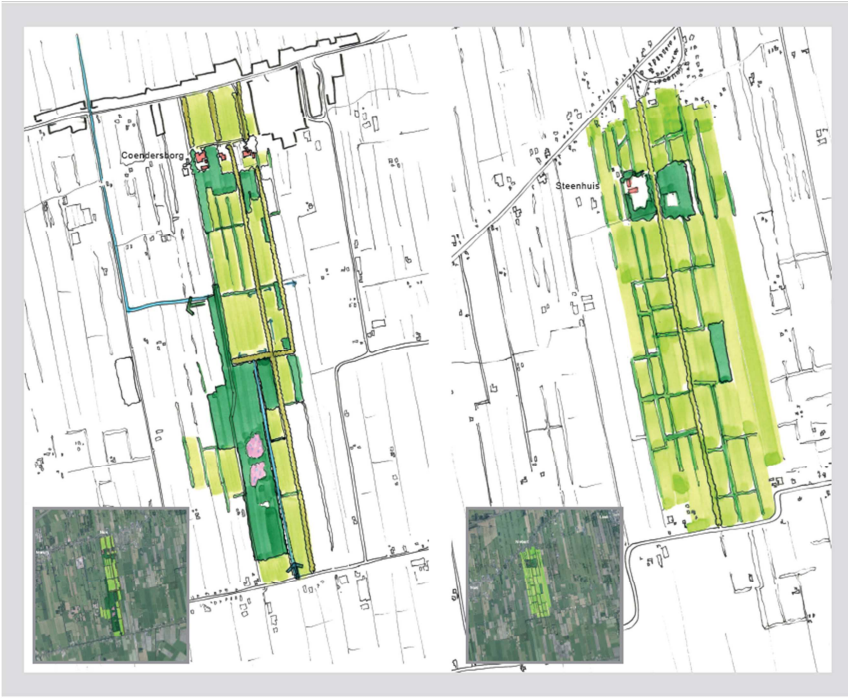

Streefbeeld Natuur

In beide gebieden richt de inrichting zich op soortenrijke graslanden en op het herstel van landschapselementen waardoor er een grotere diversiteit aan planten en dieren, die bij het singellandschap horen ontstaat.

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Opstellen en doorlopen van procedures en vergunningen PIP en MER, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (PIP en MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

De Jouwer

Keuze van de Gebiedscommissie
In het gebied de Jouwer kiest de Gebiedscommissie voor het ontwikkelen van vochtige hooilanden, kruidenrijke graslanden en de aanleg van een aantal petgaten omdat daardoor de natuurwaarden in het gebied toenemen. De exacte locatie en het aantal petgaten zal nader uitgewerkt worden in het detailinrichtingsplan in een vervolgfase.

Streefbeeld Natuur
De inrichting van het gebied richt zich op het vernatten van het gebied met als doel vochtige hooilanden en natte schraallanden te ontwikkelen in de lagere delen met geleidelijke overgangen naar drogere graslandtypen op de flanken. Door het toevoegen van petgaten aan het gebied worden moerasvegetaties ontwikkeld. Dit sluit aan op het gebied aan de overzijde van het Wolddiep.

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Opstellen en doorlopen van procedures (MER) en vergunningen, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen aan inrichtingsplan.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

Doezumermieden/Polder de Kaleweg

Keuze Gebiedscommissie
In de Doezumermieden kiest de Gebiedscommissie voor de inrichting zoals deze op de schets aangegeven is.

Polder de Kaleweg is één van de weinige plekken waar het mogelijk is om natuur te ontwikkelen die onder invloed staat van regionale kwel. Omdat de openheid van de polder een belangrijk kenmerk is, kiest de Gebiedscommissie voor de ontwikkeling van botanisch waardevolle graslanden.

Streefbeeld Natuur
Doel in beide gebieden is het opheffen van de verdroging en de ontwikkeling van natte natuurwaarden. In de Doezumermieden richt de inrichting zich op ontwikkeling van soortenrijke, vochtige graslanden met gradiënten naar drogere varianten op de hogere delen van het plangebied, waar ook singels aangelegd worden en/of versterkt worden. Door petgaten te graven worden nieuwe verlandingsstadia op gang gebracht.
Polder de Kaleweg staat onder invloed van regionale kwel. Daardoor biedt het gebied mogelijkheden voor botanisch soortenrijke graslanden, zoals dotterbloemhooilanden, vochtige hooilanden en schrale graslanden en op de hogere gronden kruidenrijk grasland.

Er zijn wensen voor wandelpaden en een uitkijktoren. Deze wens wordt nader beschouwd (dwz. aanwezigheid draagvlak en externe financiering).

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Opstellen en doorlopen van procedures (MER) en vergunningen, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen aan inrichtingsplan.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen.
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

Bombay

Keuze van de Gebiedscommissie
In het gebied van de Bombay kiest de Gebiedscommissie ervoor om de bestaande natuurwaarden in het gebied te versterken door de oevers van de sloten te verbreden waarbij het waterpeil gelijk blijft.

Streefbeeld Natuur
De inrichting van het gebied richt zich op de bestrijding van de verdroging in de zomer en het herstel van singels. Het streefbeeld betreft de ontwikkeling van soortenrijke graslanden, de ontwikkeling van oeverzones en de versterking van de singels.

Er is een wens voor een wandelpad. Deze wens wordt nader beschouwd (dwz. aanwezigheid draagvlak en externe financiering)

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Opstellen en doorlopen van procedures (MER) en vergunningen, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen aan inrichtingsplan.

- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen.
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

’t Faan

Keuze van de Gebiedscommissie
De Gebiedscommissie kiest voor een inrichting waarbij het gehele gebied als één geheel wordt ingericht, zodat er een robuuster gebied ontstaat waardoor de natuurwaarden versterkt worden. In het uiteindelijke ontwerp en in het beheer kan gekozen worden voor lage vegetaties waardoor zichtlijnen behouden blijven.

Streefbeeld Natuur
Het doel is om de natte natuurwaarden verder te ontwikkelen. De omvang van het moeras en natte graslanden zal worden vergroot.

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Opstellen en doorlopen van procedures (MER) en vergunningen, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen aan inrichtingsplan.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen.
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

Nog uit te werken gebieden

Een viertal NNN gebieden welke gelegen zijn tussen de natuur gebieden zijn nog niet nader uitgewerkt. Het betreft de volgende NNN gebieden:

- De Jammer, gelegen in de verbinding tussen Polder de Dijken- Bakkerom en het Dwarsdiep.
- Het NNN tussen de Jouwer en het Dwarsdiep.
- Het NNN ten noorden van de Marumerlage.
- Het NNN gebied ten zuiden van de A7 onder het Dwarsdiep/Marumerlage en als (water) verbinding gezien kan worden naar Friesland

Aanbevelingen

- Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
- Uitvoeren benodigde onderzoeken.
- Opstellen en doorlopen van procedures en vergunningen PIP en MER, overige procedures en vergunningen na opstellen detail inrichtingsplan.
- Betrek de streek bij de uitwerking naar het detail inrichtingsplan, de uitwerking naar de uitvoering en tijdens de uitvoering.
- Goede communicatie met zorgvuldige aandacht voor aangrenzende agrarische en particuliere belangen.

Planning

2017 - 2018	Procedures en vergunningen (PIP en MER)
2017 -	Actief grondbeleid zodat gronden duurzaam beschikbaar komen voor de beleidsdoelen.
	Uitvoeren onderzoeken en opstellen detail inrichtingsplan
	Opstellen bestek
	Bestemmingsplan gemeente Grootegast aanpassen.
	Procedures en vergunningen
	Uitvoering
2027	Uitvoering gereed

Advies van de Gebiedscommissie

- De Gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier heeft op de vergadering van 4 juli 2017 het advies besproken en goedgekeurd. Zij adviseert aan de opdrachtgevers, Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen en het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Noorderzijlvest om de keuzes en adviezen over te nemen en de inrichtingsplannen vast te stellen.